

MADARAK ÉS FÁK NAPJA ORSZÁGOS VERSENY 2018

– területi forduló –

Csapat adatok:

Versenyző k neve: _____

_____

_____

Város: _____

Iskola: _____

_____

_____

Csapattagok neve: _____
_____
_____

2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
8 Verseny

I.: A 2018-as év madara: a vándorsólyom

I./1.: Kérdezz-felelek

A vándorsólyomról sokaknak ugyanaz jut az eszébe: a leggyorsabb madár a világon! És a legtöbb esetben itt meg is áll a tudomány; sok állatfajhoz hasonlóan a vándorsólymot is igen felületesen ismeri a hétköznapok embere. Te mennyit tudsz a 2018-as év madaráról?

Feladat: Egyetlen szóval válaszolj az alábbi feladványokra:

1. Az egyetlen kontinens a világon, ahol nem fordul el a vándorsólyom:

_____

2. Közepes termet , fekete alapon fehéren pettyezett tollazatú énekesmadár, a vándorsólyom egyik kedvenc zsákmánya:

_____

3. E hegységünkben kezdett el ször újra költeni a vándorsólyom 1997-ben:

_____

4. Egy mára már betiltott rovarirtószer, amely a vándorsólyom és egyéb ragadozómadarak állományának drasztikus csökkenését okozta a 20. században:

_____

5. A vándorsólyom legkedveltebb hegyvidéki természetes fészkel helye:

_____

6. Szinte az egyetlen madárfaj hazánkban, amely egy feln tt vándorsólyom természetes ellensége lehet:

_____

7. A vándorsólyom forintban kifejezett természetvédelmi értéke:

_____

8. A vándorsólyomhoz hasonlóan világszerte elterjedt állatfajokra használt elnevezés:

_____

Csapattagok neve: _____
_____
_____

2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
& Verseny

II.: A 2018-as év fája: a virágok k riss

II/1.: Szókeres

Az alábbi szókeres rejtvényben 10 olyan fogalom van elrejtve, amely valamilyen módon összefügg a 2018-as év fájával, a virágok k rissel.

Feladat: Keresd meg a 10 fogalmat a szókeres ben, egyenes vonallal emeld ki, majd írd ki az alsó vonalakra nagy nyomtatott betűvel is!

Figyelem: a keresztrejtvényben átlósan, illetve mindkét irányban olvashatók a betűk!

A	C	T	I	M	O	L	O	D	R
T	G	E	J	T	Z	K	L		N
V	G	U	Ó	B	O	É	A	D	Ú
Ú	S	F	B	I	N	R	J	R	Q
D	F	O	U	M	Á	E	F	E	G
N	B	N	H	É	L	G	A	R	R
L	T	Á	U	S	I	D	F	O	P
U		K	I	Z	S	T	É	K	F
K	N	Ö	M	K	C	N	L	O	
V	S	I	R		K	H	E	B	C

Csapattagok neve: _____

2 Madarak és

● Fák Napja

1 Országos

8 Verseny

II.: A 2018-as év fája: a virágos k ris

II./2.: K riskvíz

A virágos k rist számos bélyeg segíti elkülöníteni hazánk legelterjedtebb shonos k risfajától, a magas k rist l. Ti meg tudjátok különböztetni a két fajt?

Feladat: Írd az egyes mondatok utáni vonalra a megfelelő számmal, hogy az adott állítás a virágos k risre (1.) vagy a magas k risre (2.) igaz e!

1. Keresztben átellenes levelei páratlanul szárnyaltak: _____

2. Virágzatában nem található szíromlevelek: _____

3. Virágait a szél porozza be: _____

4. Kérge sima, barázdák nélküli: _____

5. A legmagasabbra növ olajfaféle: _____

Csapattagok neve: _____
_____
_____

2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
8 Verseny

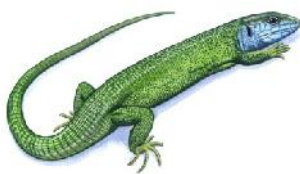
III.: A 2018-as év hüll je: az elevenszül gyík

III/1.: Felismernéd az év hüll jét, ha találkoznál vele?

A gyíkok a pikkelyes hüll k egyik népes alrendjét alkotják, melyeknek Magyarországon 8 faja él. Közülük egyesek – pl. lábatlangyíkok – inkább a kígyókra emlékeztetnek kinézetben, más gyíkfajok viszont látszólag alig különböznek egymástól.

Feladat: Karikázd be a négy hazai gyíkfaj grafikájából annak a sorszámát, amely az elevenszül gyíkot ábrázolja!

1.

2.

3.

4.

III/2.: Igaz vagy hamis?

Az alábbiakban az elevenszül gyíkkal kapcsolatos nyolc állítást olvashattok. Ezek között vannak igaz, de vannak hamis állítások is!

Feladat: Írd oda az állítás utáni vonalra, hogy az adott mondat igaz (I) vagy hamis (H) e az elevenszül gyíkra?

Az elevenszül gyík a melegebb klímájú területeket kedveli. (___)

Az elevenszül gyík hazánkban egy ún. reliktum, tehát a jégkorszakból megmaradt maradványfaj. (___)

Elterjedési területének északi részén inkább hegységekben, a délebbi területeken inkább a síkvidéki él helyeken fordul el . (___)

Az elevenszül gyík bolygónk legészakabbra el forduló hüll je. (___)

Legközelebbi rokonai a Távol-Keleten él f gyíkok nemzetsége. (___)

Magyarországon az elevenszül gyík ún. *carniolica* alfaja él (___).

A hazánkban él ún. nyakörvös gyíkok között a legkisebb gyíkfaj. (___)

A n stény példányok a vastagabb farokt alapján különíthet k el a hímekt l. (___)

Csapattagok neve: _____
_____
_____

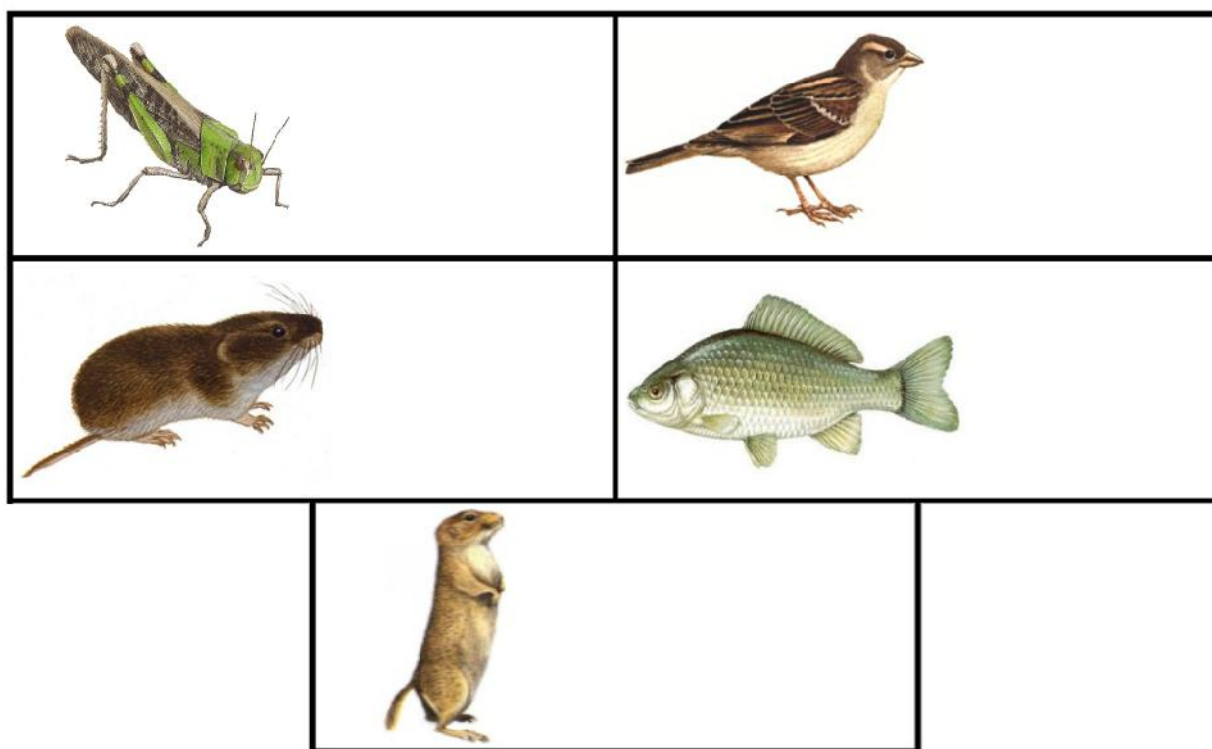
2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
& Verseny

IV.: Kiemelt madárcsoport: vágómadárfélék és sólyomfélék

IV/1.: Mivel táplálkoznak ragadozó madaraink?

A ragadozó madarak zsákmányát számos állatfaj alkothatja, a kedvenc táplálékuk ráadásul az évszaknak és él helynek megfelel en is változhat. Az alább felsorolt ragadozó madárfajokat azonban jellemz en párosíthatjuk legkedveltebb táplálékukkal.

Feladat: Írd be a felsorolt ragadozó madarak nevénel látható sorszámot ahhoz a táplálékállathoz, amely az adott ragadozó madárfajra leginkább jellemz ! Figyelem, egy ragadozómadár sorszáma csak egyetlen táplálék állatnál szerepelhet!

1. rétisas
2. parlagi sas
3. egerészölyv
4. karvaly

5. vörös vércse
6. kék vércse
7. kabasólyom
8. kerecsensólyom

Csapattagok neve: _____

2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
8 Verseny

IV.: Kiemelt madárcsoport: vágómadárfélék és sólyomfélék

IV/2.: Ivari dimorfizmus

A nemi kétalakúság – más kifejezéssel *ivari dimorfizmus* – azt jelenti, hogy egy faj hím- és nőpéldányainak mérete, testfelépítése vagy színe jelentősen eltér egymástól. Ragadozó madaraink között vannak olyan fajok, melyeknél a hím és tojó a tollazat színézete alapján is jól elkülöníthető, míg más fajoknál ez nem lehetséges.

Feladat: Karikázd be az alább felsorolt madárfajok közül azoknak a sorszámait, melyeknél kizárólag tollazatuk színe alapján is ELKÜLÖNÍTHETŐK egymástól a hím és tojó példányok!

1. rétisas

5. vörös vércse

2. parlagi sas

6. kék vércse

3. barna rétihéja

7. kabasólyom

4. egerészölyv

8. kerecsensólyom

Csapattagok neve: _____
_____
_____

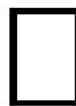
2 Madarak és
● Fák Napja
1 Országos
8 Verseny

IV.: Kiemelt madárcsoport: vágómadárfélék és sólyomfélék

IV/3.: Röpképek

A ragadozómadarak terepi megfigyelése közben a méretkülönbségek nagyon fontos szempontok, amikor a pontos fajt szeretnénk meghatározni. A fényképekről azonban legtöbbször nem derül ki a méret, ilyenkor az egyes ragadozófajokra jellemző röpkép alapján tudjuk azonosítani a madarat. Vajon azonos méret mellett is felismeritek az alábbi fajok röpképét?

Feladat: Az alul felsorolt ragadozómadarak számait írjátok az adott fajhoz tartozó megfelelő röpkép négyzetébe! Vigyázat, a madarak nem méretarányosan szerepelnek a képen!

1. - kabasólyom

4. - karvaly

2. – egerészólyv

5. - kerecsensólyom

3. - rétisas

6. – parlagi sas

Csapattagok neve: _____

2 Madarak és
1 Fák Napja
1 Országos
8 Verseny

V.: Területismeret: a Kiskunsági Nemzeti Park

V/1.: Útikalauz

A Kiskunsági Nemzeti Park az Alföld rendkívül változatos élőhelyeivel büszkélkedhet, melyek egyediségük miatt nagymértékben eltérhetnek a környező növény- és állatviláguk szempontjából. Ha jól ismerjük ezeket a területeket, könnyebben adhatunk tanácsot azoknak a természetkedvelő barátainknak, akik szeretnék meglátogatni a Kiskunsági Nemzeti Parkot.

Feladat: A Kiskunsági Nemzeti Park melyik tájvédelmi körzetét ajánlanád az alábbiak iránt érdeklődő barátaidnak? Írd a megfelelő tájvédelmi körzet sorszámát az egyes barátaid kíváncsánálma után!

1. Pusztaszeri
Tájvédelmi Körzet

2. Mártélyi
Tájvédelmi Körzet

3. Körös-éri
Tájvédelmi Körzet

1. „Nagyon szeretnék végre egy olyan láprétet meglátogatni, ahol nagy tömegben is láthatok pókbangót és mocsári kardvirágot!”

_____

2. „Egyik kedvenc helyem a Gemenci-erdő a Duna mellett, tervezek felkeresni egy hozzá hasonló területet a Kiskunságban is. Rendkívül tetszenek a sulyommal, vízidarával és rucaörömmel benőtt elmocsarasodó holtágak.”

_____

3. „Egyszer láttam egy természetfilmben egy sirálytelepet, ahol egy kis szigeten rengeteg dankasirály költött szerecsensirályokkal és küszvágó csérekkel. A Kiskunságban is lehet ilyet látni?”

_____

4. Sajnos nem voltam még ártéri erdőben madarászni, szeretném kipróbálni. Barna kányát még soha nem láttam, és fekete gólyával és rétisással sem találkozok túl gyakran.”

_____

5. „Felénk nincsenek szikes tavak, de nagyon kíváncsi lennék egyre. Biztos szép lehet, amikor a gólyatöcsök és gulipánok táplálkoznak a sekély vízben. De az sem baj, ha épp kiszárad mire megyek, és csak a bárányparéjos vaksziket találok.”

_____

Csapattagok neve: _____

2 Madarak és

● Fák Napja

1 Országos

8 Verseny

VI.: Madárhangok

Madármegfigyelés közben gyakran el fordul, hogy nem rögtön, vagy egyáltalán nem is látjuk az adott madarat, csak a hangját sikerül hallani. Viszont a legtöbb madárfaj esetében ez alapján is biztosan meghatározhatjuk, milyen madár hangja szólt.

Feladat: Öt madárfaj hangját fogjátok hallani. Írjátok a megfelelő sorszám melletti vonalra, hogy milyen madár hangja szerepel a felvételen!

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

